

Afdeling	: OCSW - Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	B&W-voorstel: DJ-2639969
Naam opsteller voorstel	: Marijke Kools en Madelon Mooren M.Kools@weert.nl, 06-39554775 M.Mooren@weert.nl, 06-11388638	Zaaknummer: 2476775
Portefeuillehouder	: M.B. (Michèle) Ferrière	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Beleidskader Cultuur.

Voorstel

De raad voor te stellen om:

Het Beleidskader Cultuur 2040 'Cultuur voor iedereen' vast te stellen.

Inleiding

Het *Beleidskader Cultuur 2040 'Cultuur voor iedereen'* is opgebouwd uit vier onderdelen: de context waartoe cultuurbeleid zich verhoudt, de huidige stand van zaken in Weert inclusief sterktes en ontwikkelpunten én de gemeentelijke visie en doelen waaraan de komende jaren wordt gewerkt. In het beleidskader wordt een globaal beeld gegeven van de huidige stand van zaken binnen de cultuursector in Weert. Een meer gedetailleerd beeld van de cultuursector is vastgelegd in een apart informatiedocument. Dit informatiedocument is tot stand gekomen door middel van een participatietraject en onderzoek, in samenwerking met bureau Berenschot en is ter informatie als bijlage 2 bijgevoegd.

In het beleidskader wordt de definitie van kunst en cultuur gehanteerd zoals ook het Ministerie van OCW dat doet; namelijk de amateur- en professionele kunsten, professionele instellingen en de creatieve industrie. Daarmee wordt in de voorliggende nota dus geen beleid geformuleerd over cultuurhistorie, (immaterieel) erfgoed, archeologie en monumenten. Hierover wordt een separaat beleidskader opgesteld in 2025.

Doel(en)

Mede door dit beleidskader:

- Behouden we een aantrekkelijk cultureel voorzieningenniveau.
- Draagt cultuur bij aan een vitale binnenstad.
- Draagt cultuur bij aan reuring in de wijken en dorpen.
- Is het cultureel programma beter zichtbaar en vindbaar.
- Kunnen meer inwoners hun talenten ontwikkelen.
- Bereiken we door cultuureducatie meer jeugd en jongeren.
- Bereiken we door cultuurparticipatie meer inwoners.
- Blijven we werken aan een meer divers cultureel aanbod.

Resultaten

Een vastgesteld beleidskader voor cultuur met daarin het uitgangspunt dat we als gemeente een faciliterende, ondersteunende en monitorende rol spelen door kaders en doelen te stellen.

In te vullen door het B&W secretariaat:

☒ Akkoord

☐ Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder

☐ Anders, nl.:

Beslissing d.d.: 25-02-2025

☐ Niet akkoord

☐ Gewijzigde versie

Nummer: 18

De secretaris,

Activiteiten

Na vaststelling van het beleidskader worden de meerjarige uitvoeringsplannen door uw college vastgesteld. Hierin wordt verder uitgewerkt welke resultaten en activiteiten gaan bijdragen aan het behalen van de gestelde doelen.

Argumenten

Het vaststellen van het Beleidskader Cultuur 2040 'Cultuur voor iedereen' biedt richting en continuïteit aan het cultuurbeleid van de gemeente voor de komende 15 jaar.

De visie en de verschillende doelen faciliteren een cultureel klimaat op het gebied van talentontwikkeling, cultuureducatie en -participatie. Dit biedt de gemeente een goed vestigingsklimaat en een goed leefklimaat voor inwoners.

Het beleidskader is nodig als vervolg op de resultaten van het beleidsplan 'Cultuurroute 2024' en het uitvoeringsplan Impuls Cultuursector 2022-2024

De Cultuurroute 2024 is inmiddels afgelopen. Ook het Impulsprogramma Cultuursector (inzet Rijksmiddelen coronacompensatie) is uitgevoerd. In een raadsinformatiebrief van 5 november 2024 werd dit tweede tijdelijke programma geëvalueerd. Uit het participatietraject en de inventarisatie in het Informatiedocument Kunst en Cultuur (bijlage 2) in Weert is gebleken wat goed werkt voor Weert en wat nog extra aandacht behoeft. Met dit beleidskader wordt een nieuwe lijn uitgezet.

De looptijd van 15 jaar van het beleidskader cultuur biedt de gemeente, organisaties en partners uit de culturele sector een perspectief op lange termijn en de tijd om de doelen te bereiken

Het beleidskader cultuur loopt van 2025 tot en met 2040. Voor deze termijn is gekozen omdat dit parallel loopt aan de Omgevingsvisie (ook tot en met 2040) en deze visies veel raakvlakken hebben met elkaar. De gemeente biedt (culturele) organisaties en partners hiermee een perspectief voor de komende vijftien jaar. Verdere uitwerking van dit beleid vindt plaats in uitvoeringsprogramma's met een doorlooptijd van minimaal twee jaar. Met deze uitvoeringsprogramma's kan worden ingespeeld op de actualiteit en veranderende omstandigheden in de samenleving, zonder het beleidskader te hoeven wijzigen en/of aan de visie te tornen.

Cultuur heeft een economische, culturele en maatschappelijke waarde voor Weert

De basis van het beleidskader is een domein overstijgende blik vanuit de waarde van cultuur dat zich uitsplitst op economisch, cultureel en maatschappelijk vlak:

- Cultuur wordt gezien als middel om de aantrekkelijkheid van de gemeente te behouden en te vergroten. Economisch gezien vergroot cultuur de aantrekkingskracht van steden door levendigheid en een gevarieerd aanbod. Dit trekt nieuwe inwoners aan en stimuleert de lokale economie. Culturele voorzieningen en activiteiten dragen bij aan een bruisende gemeente en hogere vastgoedwaarden. Ze bieden inspiratie die ook innovatie in andere sectoren stimuleert en versterken de identiteit van de stad en haar inwoners.
- De culturele, ook wel de intrinsieke waarde, betreft het beleven van cultuur. Dat geeft voldoening, inspiratie en biedt identiteit aan zowel makers als publiek. Cultuur stimuleert creativiteit, reflectie en expressie. Dit wordt gefaciliteerd door zowel grote voorzieningen zoals Munttheater, Bibliocenter, RICK en de Bosuil, als kleinschalige activiteiten en evenementen te ondersteunen. Er is aandacht voor het versterken van de culturele infrastructuur, het faciliteren van oefenruimten en presentatieplekken en het stimuleren van nieuwe initiatieven.
- Voor gemeentelijk beleid is het waardevol om cultuur vanuit het maatschappelijk perspectief te bezien. Cultuur draagt bij aan de positieve gezondheid van inwoners, zorgt voor gelijke kansen en speelt een belangrijke rol in het realiseren en ervaren van brede welvaart. Cultuur brengt mensen van verschillende achtergronden, leeftijden en leefgemeenschappen samen. Dat bevordert de sociale cohesie, solidariteit en leefbaarheid.

Om inwoners te bereiken en toegang te geven tot cultuur zijn er twee middelen. Enerzijds cultuureducatie in het onderwijs en anderzijds cultuurparticipatie om kwetsbare, nieuwe of moeilijk bereikbare doelgroepen te bereiken. Door cultuureducatie én cultuurparticipatie beide in te zetten kunnen alle inwoners bereikt worden.

Kanttekeningen en risico's

Voor de volledige uitvoering van het beleidskader cultuur zijn aanvullend financiële middelen nodig

Dit beleidskader en de visie zijn zeer zorgvuldig afgestemd met de cultuursector en andere relevante partners en op de mogelijkheden en behoeften in Weert. Als aanvullende middelen niet gehonoreerd kunnen worden blijft deze visie daarom staan. Er hoeven geen doelen uit het beleid te worden gehaald, maar de doelen zullen beperkter en meer verspreid in de tijd moeten worden behaald. In de nog op te stellen uitvoeringsplannen zal geprioriteerd moeten worden naar wat de mogelijkheden van die betreffende uitvoeringsperiode zijn.

Mogelijk moet er voor de eerste uitvoeringsperiode vanaf 2026 gekozen worden voor het scenario zonder aanvullende middelen. De uitvoering van dit beleidskader wordt tussentijds geëvalueerd. Het niet (voldoende) behalen van de doelen kan aanleiding zijn om ergens in de periode tot 2040 alsnog naar de raad te gaan voor aanvullende financiële middelen. Dit op een moment dat de financiële situatie het toelaat.

Er zijn verschillende mogelijke financiële scenario's voor de eerste uitvoeringsperiode
De volgende scenario's zijn denkbaar:

Geen extra middelen:

- De cultuurcoördinator kan niet gecontinueerd worden na 2025;
- Kan er niet extra geïnvesteerd worden in talentontwikkeling en cultuureducatie door verbindende functies zoals een popcoördinator en cultuurcoach;
- Wij kunnen geen regie nemen om cultuurparticipatie voor kwetsbare en andere doelgroepen te stimuleren. Er zijn diverse losse initiatieven in het veld. Om toegang tot cultuur te kunnen bieden voor alle inwoners is meer samenwerking, samenhang, kennis en sturing nodig. Dit zou de taak zijn van een cultuurparticipatie-coach.

Tussenvariant met 100K aanvullende middelen:

Met 100K per jaar structureel aan aanvullende middelen kan de cultuurcoördinator worden voortgezet na 2025. Dit houdt in ieder geval de bestaande structuur in stand en zorgt voor verbinding en samenwerking.

Aanvullende middelen 230K zoals in het beleidskader opgenomen:

De middelen zoals voorgesteld in het beleidskader (230K) zijn een verhoging van 4,2% van de huidige middelen voor cultuur. Hiermee wordt ingezet op een sterke culturele infrastructuur. Het biedt de mogelijkheid om de huidige opgebouwde structuur in stand te houden en de cultuurcoördinator voort te zetten, cultuureducatie te versterken (via o.a. de functies van cultuurcoach en popcoördinator), en cultuurparticipatie te kunnen aanjagen en stimuleren.

Om culturele activiteiten te borgen is cofinanciering nodig

Idealiter is de gemeente voor deze financiële opgave die samenhangt met het beleidskader niet alleen verantwoordelijk. Zoals beschreven in het beleidskader wordt ingezet op het aanwenden van budgetten binnen het onderwijs en het sociale domein. Ook blijven we actief inzetten op de lobby richting provincie en Rijk en worden culturele partners gestimuleerd om fondsen te werven.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Uitvoering van het beleidsplan vindt plaats binnen de door de raad beschikbaar gestelde budgetten voor cultuur. Het aanvragen van aanvullend structureel budget maakt onderdeel uit van het begrotingsproces 2026, waarbij er een integrale afweging plaatsvindt.

Voor de uitvoering van het beleidskader gaan we uit van personele inzet binnen de bestaande formatie.

Overleg gevoerd met

Intern:

Patricia Vos, Business Controller F&C

Roel Deneer, teamleider OCSW

Extern:

- Culturele (professionele) instellingen, verenigingen en makers;
- Inwoners waaronder de Participatieraad Sociaal Domein, een groep nieuwe inwoners en jeugd en jongeren via het voortgezet onderwijs.

Participatie

Het beleidskader is met input uit het participatieve traject tot stand gekomen. Diverse stakeholders zijn betrokken bij de inhoud van het Informatiedocument Kunst en Cultuur in Weert (bijlage 2). De sterktes maar ook de ontwikkelpunten uit het informatiedocument zijn de aanleiding voor de opgestelde doelen in het beleidskader. De conceptversie van het beleidskader is actief getoetst bij beleidsadviseurs van de domeinen binnen de gemeente; ruimte en economie en sociaal domein. Ook een aantal partners uit de cultuursector hebben de conceptversie ingezien. De feedback is verwerkt in de nota die voorligt.

De acties en resultaten voor de uitvoeringsplannen worden afgestemd met onze (toekomstige) culturele partners. Vanuit hun expertise wordt bepaald 'hoe' de vastgestelde doelen bereikt worden.

Communicatie

De stakeholders worden geïnformeerd over het vastgestelde beleidskader. De mogelijkheden en onmogelijkheden die voortvloeien uit het vaststellen van dit beleidskader en de daarvoor beschikbare middelen worden zorgvuldig afgestemd met de professionele culturele instellingen en overige spelers in het culturele veld.

Planning

- In 2025 wordt de eerste uitvoeringsagenda voor een periode van minimaal 2 jaar vastgesteld door uw college. Een eerste verkenning van resultaten en acties die terug kunnen komen in de uitvoeringsprogramma's zijn opgenomen in hoofdstuk 6 van het voorliggende beleidskader;
- De acties uit de uitvoeringsagenda's worden vanaf 2026 in opdracht aan de culturele partners gegeven.

Evaluatie

Het beleidskader is dynamisch en moet zich verhouden tot een snel veranderende samenleving. Door middel van evaluatie van de uitvoeringsprogramma's wordt de uitvoering van het beleidskader gemonitord. Zo wordt tussentijds inzichtelijk of de vastgestelde doelen behaald worden.

Bijlage(n)

1. Beleidskader Cultuur 2040 'Cultuur voor iedereen'.
2. Informatiedocument Kunst en Cultuur in Weert.
3. Doelenboom Cultuur 2040.